

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Toekomstscenario's voor een robuust Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Onderzoek en Advies

Datum: 23 januari 2023
Versie 1.0
Status: Definitief

Inhoudopgave

1. Samenvatting.....	3
Huidige situatie	3
Financieel effect uittreden gemeente Weesp	4
Robuuste toekomst	5
Advies 7	
2. Inleiding	8
2.1 Achtergrond.....	8
2.2 Archieffuncties	9
2.3 Onderzoeksopdracht.....	9
2.5 Werkwijze	11
2.6 Verantwoordelijkheden	12
3 Vertreksituatie: organisatie en taken van het RHC Vecht en Venen.....	13
3.1 Aandachtspunten en aanbevelingen verdere professionalisering RHCW	14
3.2 Bedrijfsvoeringtaken verricht door de centrumgemeente.....	17
3.3 Huisvesting: depotcapaciteit.....	18
4 Financieel.....	19
4.1 Financiële gevolgen van het uittreden van de gemeente Weesp.....	19
4.2 Overige relevante financiële aspecten.....	21
5 Scenario's	22
BIJLAGE: Huidige situatie en aandachtspunten RHCW.....	36
Aandachtspunten organisatie	36
Aandachtspunten taakuitvoering.....	37
BIJLAGE: Schets voorbereidingen toetredingsprocedure nieuwe deelnemer	44

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

1. Samenvatting

Ingegeven door het uittreden van de gemeente Weesp uit de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (GR RHCVV) per 2024 heeft het bestuur van het RHCVV vier toekomstscenario's laten onderzoeken. Doel van het onderzoek was voldoende inzicht en informatie te verschaffen om te komen tot besluitvorming over een robuuste voortzetting van het RHCVV met de drie blijvende deelnemers Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen.

Huidige situatie

Dit onderzoek is een vervolg op de businesscase die het RHCVV in 2018 heeft laten uitvoeren (*Zelfstandig en Versterkt*). De aanbevelingen in deze businesscase vormen de basis voor het verbetertraject dat sinds 2018 bij het RHCVV loopt. De analyse van de huidige situatie van het RHCVV maakt zichtbaar dat dit verbetertraject resultaat heeft. Het RHCVV heeft in 2021 bijvoorbeeld een e-depot gerealiseerd. Daarnaast is erin korte tijd een flink aantal nieuwe beleidskaders ontwikkeld (acquisitieprofiel, tarieven dienstverlening, uitlending archiefstukken, rolduidelijkheid privacy, coronabeleid). Het RHCVV heeft meerdere onderzoeken gedaan naar de eigen prestatie (gebruikersonderzoek ambtelijke en bestuurlijke gebruikers, kwaliteitsmonitor dienstverlening publiek) en de financiële situatie (huurprijs gebouw, verzekeringen, licentiekosten e-depot). De formatie is in 2018-2022 uitgebreid met 3 fte, met name om de nieuwe digitale taken uit te kunnen voeren.

Het verbetertraject is echter nog niet afgerond. De toenemende complexiteit van het digitale informatiebeheer bij de drie gemeenten betekent dat ook de kennis en competenties van medewerkers van het RHCVV verder moeten worden ontwikkeld. Voorzetting van het verbetertraject bevordert de robuustheid van het RHCVV en maakt het RHCVV aantrekkelijker als samenwerkingspartner.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Het RHCVV heeft een sobere, doelmatige begroting. Sinds 2018 zijn er meerdere onderzoeken gedaan naar de eigen prestatie en de financiële situatie. Het RHCVV is, op basis van deze onderzoeken, steeds beter in staat de feitelijke kosten te calculeren en daar verantwoording over af te leggen. Dit heeft geleid tot aanpassingen op de begroting. Voor de taakuitvoering zijn de budgetten, zoals aangegeven in hoofdstuk 3, op enkele plaatsen echter nog beperkt.

Aandachtspunt is de behoefte aan uitbreiding van de depotcapaciteit per 2024, die al werd gesignaleerd in de businesscase van 2018. Het uittreden van de gemeente Weesp uit de GR heeft geen invloed op de benodigde uitbreiding, omdat Weesp zijn eigen depot (archiefbewaarplaats) heeft.

Financieel effect uittreden gemeente Weesp

Uitgangspunt voor de kostenanalyse is de begroting van 2024, het eerste jaar waarop Weesp geen deel meer uitmaakt van het RHCVV. De belangrijkste posten zijn huisvestingskosten en personeelskosten.

- Weesp heeft, zoals hierboven al aangegeven een eigen archiefbewaarplaats. Door het vertrek van de gemeente Weesp komen deze archiefbewaarplaats en studiezaal te vervallen. Dit heeft voor het RHCVV geen financieel effect op de huisvestingskosten.
- Omdat het vertrek van Weesp al langer bekend is, heeft het RHCVV de gerealiseerde formatie-uitbreiding al berekend op basis van de drie deelnemers Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen. Er is geen sprake van boventallige formatie door het uittreden van Weesp, waardoor er geen besparingen op personeelskosten te verwachten zijn.
- De overige kosten maken nog geen 15% uit van de totale kosten. Ook op deze kosten zijn geen verminderingen te verwachten.

De inkomsten bestaan voornamelijk uit de structurele jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten. De bijdrage van de gemeente Weesp ad € 159.000 komt te vervallen.

Dit betekent dat de jaarlijkse bijdrage voor de drie blijvende gemeenten stijgt. De geprognostiseerde bijdrage per deelnemende gemeente, gebaseerd op de huidige verdeling van de kosten, is als volgt.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

	Y2022	Y2023	Y2024	Verhoging*
De Ronde Venen	334.736	337.377	387.114	49.736
De Bilt	339.361	342.733	393.258	50.526
Stichtse Vecht	498.658	502.050	576.062	74.012
Weesp	155.349	156.639	0	-156.639
	1.328.104	1.338.799	1.356.434	17.635

Robuuste toekomst

De vraag 'in hoeverre is het RHCVV robuust en klaar voor de toekomst' kan niet los worden gezien van het al ingezette verbetertraject waarin sinds 2018 wordt geïnvesteerd. Hierboven is al aangegeven dat blijven investeren in de ontwikkeling van het RHCVV een voorwaarde is de robuustheid te bevorderen en om een aantrekkelijke samenwerkingspartner te zijn. Als de blijvende deelnemers bereid zijn hun jaarlijkse bijdragen te verhogen om zo het uittreden van de gemeente Weesp op te vangen, blijft het RHCVV voldoende robuust om met drie deelnemers verder te gaan.

Er zijn vier scenario's mogelijke toekomstscenario's voor het RHCVV onderzocht:

1. Voorzetting van de huidige GR waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten (vier naar drie deelnemers);
2. Voorzetting van de huidige GR met vier deelnemers: er wordt een vervangende deelnemer gezocht die de plaats inneemt van Weesp;
3. Voorzetting van de huidige GR (vier naar drie deelnemers) waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten in intensieve netwerksamenwerking met één of meerdere archiefdiensten;
4. Opheffen van de huidige GR en aansluiten bij andere archiefdienst.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Tijdens het onderzoek werd duidelijk dat scenario 2 en 4 op korte termijn niet haalbaar zijn, omdat er geen zicht is op mogelijke samenwerkingspartners. Deze scenario's zijn daarom, in overleg met de opdrachtgever, alleen theoretisch uitgewerkt. Dit betekent dat de financiële impact van deze scenario's, door het ontbreken van de benodigde financiële informatie, niet goed te bepalen is.

Ook werd duidelijk dat niet scenario 1 maar scenario 3 de feitelijke huidige situatie van het RCHVV is. Het RHCVV werkt ook nu al intensief samen met meerdere archiefdiensten in de regio, waarbij met name de samenwerking met RAZU omtrent het e-depot, common ground en archiveren bij de bron kansen biedt voor verdergaande samenwerking. Zowel de directie van het RHCVV als die van RAZU geven aan de bestaande samenwerking voort te willen zetten en uit te breiden.

Vermoedelijk zal geen van de scenario's leiden tot reductie van de structurele kosten, al wordt dit pas goed duidelijk als er financiële doorrekeningen kunnen worden gemaakt met eventuele samenwerkingspartners. De grootste kostenposten betreffen huisvesting (de archiefbewaarplaats) en personeel.

Naar verwachting worden deze kosten in geen van de scenario's substantieel lager:

- Archiefbewaarplaats/depotcapaciteit

Archiefdiensten hebben over het algemeen weinig of niet genoeg depotruimte beschikbaar om collecties van anderen in te huizen; in de regio is additionele depotruimte er zeker niet. Geen van de scenario's levert daarom naar verwachting voldoende depotcapaciteit op om de voorziene uitbreidingsbehoefte van de drie blijvende deelnemers in het RHCVV per 2024 op te kunnen vangen.

De huidige archiefbewaarplaats in Breukelen zal daarom worden gehandhaafd om de archieven en collecties van de drie gemeenten te blijven beheren. Dit betekent dat de kosten voor huisvesting en de uitbreiding van de depotcapaciteit in alle scenario's voor de drie gemeenten vergelijkbaar zijn.

- Personele kosten

Wat betreft de personele kosten geldt dat archiefdiensten veelal versterking zoeken, zeker wat betreft de nog nieuwe digitale taken die bovenop bestaand werk zijn gekomen. Over het algemeen worden 'zittende' medewerkers bij een toetreding overgenomen en worden formatieplaatsen bij natuurlijk verloop vervangen door functies in de nieuwe werkgebieden. Omdat het nieuwe werk hoger is ingeschaald dan de 'klassieke' archieftaken, zal er naar verwachting in geen van de scenario's sprake zijn van afnemende personele kosten.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Advies

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is het advies aan het RHCVV-bestuur als volgt:

- Zet het al ingezette verbetertraject voort en investeer in de verdere professionalisering van het RHCVV.
- Kies voor de middellange termijn voor scenario 3 en zet de bestaande informele samenwerking met het RAZU en RHCLL voort. Onderzoek of er op onderdelen een formelere samenwerking mogelijk is op basis van DVO's.
- Scenario's 2 en 4 zijn momenteel niet haalbaar, omdat er geen zicht is op een nieuwe deelnemer of geschikte fusiepartner. Uitgangssituaties bij (gemeentelijke) archiefdiensten en GR's kunnen echter veranderen. Blijf daarom scherp op ontwikkelingen bij mogelijke partijen die in de toekomst interessant kunnen zijn als deelnemer of om bij aan te sluiten.

2. Inleiding

2.1 Achtergrond

Het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten De Bilt, Stichtse Vecht, De Ronde Venen en Weesp. Het samenwerkingsverband tussen De Bilt, Stichtse Vecht en De Ronde Venen bestaat sinds 2009. In 2014 is de gemeente Weesp toegetreden en is de gemeenschappelijke regeling aangepast.

Het RHCVV beheert de archieven van de deelnemende gemeenten en stelt in navolging van de Archiefwet en de Wet Hergebruik Overheidsinformatie de archieven en collectiedata ter beschikking aan bestuur, ambtenaren en burgers, met inachtneming van eventuele openbaarheidsbeperkingen. De archieven en collecties die het RHCVV beheert vormen het (cultuurhistorische) geheugen van de vier aangesloten gemeenten.

Het RHCVV beheert bijna vier kilometer analoog archief. De oudste stukken dateren uit 1349, zoals stadsrechten en eigendomsakten, de jongste (digitale) stukken uit 2021 uit de Coronacollectie. De collectie bestaat grotendeels uit de overheidsarchieven van de aangesloten gemeenten en hun rechtsvoorgangers. Daarnaast beheert het RHCVV particuliere archieven van personen, kerken, bedrijven en verenigingen die banden hebben met de streek.

In 2018 heeft het bestuur van het RHCVV de businesscase *Zelfstandig en Versterkt* laten opstellen met als doel te onderzoeken welke versterking noodzakelijk was om zowel de bestaande taken als de nieuwe digitale taken van het RHCVV professioneel uit te kunnen voeren. Op basis van de businesscase is een verbetertraject ingezet, dat nog niet is afgerond. Zie hiervoor verder in hoofdstuk 4.

Het college van gemeente Weesp heeft in 2020 aan de centrumgemeente van de GR, Stichtse Vecht, bericht te zullen uitreden in 2024 als gevolg van de bestuurlijke fusie van Weesp met Amsterdam in 2022.

De bestuursleden van de overige aangesloten gemeenten hebben daarom onderzoek laten doen naar de robuustheid van het voortzetten van RHCVV na 2024 met drie partners: Stichtse Vecht, De Ronde Venen en De Bilt. Het doel van het onderzoek is de betreffende gemeenteraden de juiste informatie en inzichten verschaffen die nodig zijn om te komen tot besluitvorming over een robuuste voortzetting van de GR RHCVV.

2.2 Archieffuncties

Overheidsarchieven zoals het RHCVV hebben kort samengevat twee uiteenlopende functies:

- een publiekrechtelijke functie: de borging van de democratische verantwoording van overheden en het recht van de burger om overheidshandelen te kunnen onderzoeken en reconstrueren;
- een maatschappelijke functie: met name de oudere archieven vertegenwoordigen een maatschappelijke waarde (cultureel erfgoed). Exploitatie van dit erfgoed draagt bij aan de lokale, de regionale en ook de nationale culturele identiteit.

In het kader van de publiekrechtelijke en maatschappelijke functies voeren archieven specifieke taken uit, voor het RHCVV als opdracht vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van 2014, artikel 3:

De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen en De Bilt werken onderling samen met het doel:

- a. het beheer van de ingevolge artikel 12, eerste lid, van de Archiefwet 1995 in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van deze gemeenten alsmede het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van deze gemeenten, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, gezamenlijk te doen verrichten;
- b. het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

2.3 Onderzoeksoopdracht

De onderzoeksvraag en opdracht voor dit adviesrapport is als volgt geformuleerd:

Onderzoek wat het betekent (op financieel, organisatorisch en kwalitatief gebied) voor de gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen en De Bilt om de huidige GR RHCVV voort te zetten, uit te breiden met een andere partner of op te heffen en aan te sluiten bij een andere archiefdienst.

In het onderzoeksrapport dienen daartoe vier scenario's te worden uitgewerkt:

- Voorzetting huidige GR (vier naar drie deelnemers) waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten;
- Voorzetting huidige GR met vier deelnemers: er wordt een vervangende deelnemer gezocht die de plaats inneemt van Weesp;
- Voorzetting huidige GR (vier naar drie deelnemers) waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten in intensieve netwerksamenwerking met één of meerdere archiefdiensten;
- Opheffen huidige GR en aansluiten bij andere archiefdienst.

De verschillende scenario's en mogelijkheden dienen tegen elkaar te worden afgezet en er dient inzichtelijk te worden gemaakt wat de (financiële) consequenties zijn.

In de beleidsvisie 2020-2024 is de basis gelegd voor de ambities van het RHCVV in de komende jaren. Op onderdelen bestaat er verschil in het gewenste kwaliteits- en dienstverleningsniveau tussen de deelnemende gemeenten. In de scenario's dient inzichtelijk te zijn welke niveau als basisniveau wordt gehanteerd en op welke onderdelen gedifferentieerd kan worden.

Voor het maken van weloverwogen keuzes is het verder nodig dat er in de scenario's duidelijkheid is over een aantal vraagstukken. Het onderzoek dient daarom in ieder geval inzicht te geven in de onderstaande aspecten en vraagstukken.

- Wettelijke Taakuitvoering en Kwaliteitsniveau RHCVV: hoe vertaalt de duurzame uitvoering van de wettelijke taken en niet wettelijke taken zich naar een robuuste kwalitatieve organisatie en taakuitvoering? Hoe is de huidige situatie: is deze robuust, en wat zijn de 'knoppen' om indien nodig de robuustheid te verbeteren?
- Benchmark RHCVV: hoe verhouden de taakuitvoering, de formatie en kosten van het huidige RHCVV zich tot die van andere (vergelijkbare) archiefdiensten?
- Omvang/schaalgrootte: Wat is de minimale omvang van een robuust RHCVV? Is uitbreiding met andere gemeenten of fusie met andere archiefdiensten noodzakelijk? Is uitbreiding haalbaar: zijn er potentiële partners?
- Bij scenario 3: leidt een intensieve netwerksamenwerking met een of meerdere archiefdiensten tot een meer robuust RHCVV en besparingen op bedrijfsvoering? Hoe ziet zo'n intensieve netwerksamenwerking er uit, hoe vertaalt dit zich naar de bedrijfsvoering en financiën? Zijn er mogelijkheden tot intensieve samenwerking op onderdelen van taakuitvoering met andere archiefdiensten?

- Huisvesting/omvang depots: In 2024 wordt de behoefte aan depotruimte groter dan op dit moment aanwezig is. Scenario's dienen rekening te houden met uitbreiding van depotruimte/huur extra depotruimte.
- Risicoanalyse: bij de verschillende scenario's dienen de belangrijkste risico's en bijbehorende beheersmaatregelen in beeld gebracht.
- Bij scenario 4 worden de belangrijkste collectieve gevolgen en kosten van opheffen en als collectief intreden bij een andere archiefdienst in kaart gebracht.

Voor het onderzoek zijn onder meer eerdere onderzoeken en visies beschikbaar gesteld, die in de periode 2018-2020 door het RHCVV zijn uitgevoerd en vastgesteld. Deze stukken zijn vastgesteld door het algemeen bestuur en gedeeld met de deelnemende gemeenten. Dit betreft:

- 2018 – Businesscase 'Zelfstandig en Versterkt'
- 2018 – Dienstverleningsniveau (Toezicht-Advies, Beschikbaarstellen, Collectiebeheer, erfgoed)
- 2019 – Gebruikersonderzoek ambtelijke beschikbaarstelling
- 2019 – Beleidsvisie 2020-2024 'Taken in balans'.

2.5 Werkwijze

Conform de in de offerte voorgestelde aanpak is onderzoek uitgevoerd door middel van deskresearch en interviews met enkele stakeholders. De uitwerking van het rapport is tussentijds voorgelegd aan de opdrachtgever, de stuurgroepleden en de regievoerders. Hun opmerkingen zijn verwerkt in de definitieve versie van dit rapport.

In overleg met de opdrachtgever zijn scenario's 2 (verder met een nieuwe deelnemer) en 4 (opheffen RHCVV en aansluiten bij andere archiefdienst) alleen theoretisch uitgewerkt. Deze beide scenario's bleken op korte termijn niet haalbaar, omdat er geen zicht is op mogelijke samenwerkingspartijen.

Als onderdeel van het onderzoek is een benchmark uitgevoerd onder drie archiefdiensten in de regio Utrecht, met als doel het inzichtelijk maken van de taakuitvoering, de formatie en financiën van het huidige RHCVV ten opzichte van andere (vergelijkbare) archiefdiensten. De gevraagde informatie rond met name de taakuitvoering werd echter niet of onvoldoende eenduidig aangeleverd om conclusies te kunnen trekken. In overleg met de opdrachtgever zijn de resultaten van de benchmark daarom niet meegenomen in dit rapport.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

De financiële berekeningen zijn gemaakt door de senior-beleidsmedewerker Financiën van de gemeente De Bilt, in overleg met de directeur van het RHCW en de controller van Stichtse Vecht.

2.6 Verantwoordelijkheden

Het onderzoek is uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van bureau Hoomans InformatieAdvies. Bij het onderzoek en bij het opstellen van dit onderzoeksrapport is de grootste zorgvuldigheid betracht. Daarbij is uitgegaan van waarheidsgetrouwheid van de door de opdrachtgever en derden aangeleverde informatie.

3 Vertreksituatie: organisatie en taken van het RHC Vecht en Venen

De belangrijkste opgaves van het RHCVV voor de lopende beleidsperiode zijn vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan *In balans 2020-2024* en de meerjarenbegroting 2022-2025. Daarbij wordt voortgebouwd op beleidskeuzes in de periode 2016-2019.

In 2018 heeft het bestuur de businesscase *Zelfstandig en Versterkt* op laten stellen met als doel te onderzoeken welke versterking noodzakelijk was om zowel de bestaande taken als de nieuwe digitale taken professioneel uit te kunnen voeren. De aanbevelingen in de businesscase hebben geleid tot:

- de implementatie van een eigen e-depot. Het e-depot van het RHCVV is 2020 opgeleverd, waarna er enkele gemeentelijke archieven als pilot zijn overgebracht. Daarnaast zijn beleidskaders ontwikkeld voor onder meer de preservering van digitale archieven. Ook heeft het RHCVV actief bijgedragen aan het metadataschema voor particuliere digitale archieven dat landelijk is ontwikkeld. Het RHCVV heeft als een van de weinige Nederlandse archiefdiensten ervaring opgedaan met ingests van particuliere digitale archieven.
- uitbreiding van de formatie met in totaal 3 fte. De functies adviseur digitale informatie en adviseur digitaal archiefbeheer maken inmiddels deel uit van de formatie; de positie van adjunct-archivaris is komen te vervallen.
- onderhoud aan het functiehuis.

Per **2022** is de personele bezetting van het RHCVV als volgt:

Functie	Schaal	FTE
Streekarchivaris / directeur RHCVV	12	1,0
Ondersteuning	6	0,5
Toezicht en Advies	10	1,8
Collectiebeheer fysiek	8, 9 en 10	1,8
Digitaal informatiebeheer (digitaal collectiebeheer / e-depot)	10	1,0
Applicatie beheerder e-depot / ICT	9	1,0
Applicatiebeheerder MAIS	9	0,7

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Coördinator vrijwilligers en dienstverlening	9	0,9
Fysieke en digitale dienstverlening	6 en 7	1,85
Erfgoed, educatie en communicatie	9	1,0
		11,55

Het ingezette verbetertraject maakt zichtbaar dat de investeringen die zijn gedaan hun vruchten afwerpen. Het RHCVV heeft meerdere onderzoeken gedaan naar de eigen prestatie (gebruikersonderzoek ambtelijke en bestuurlijke gebruikers, kwaliteitsmonitor dienstverlening publiek) en de financiële situatie (huurprijs gebouw, verzekeringen, licentiekosten e-depot).

Daarnaast is erin korte tijd een flink aantal nieuwe beleidskaders ontwikkeld (acquisitieprofiel, tarieven dienstverlening, uitlening archiefstukken, rolduidelijkheid privacy, coronabeleid). De kosten voor de taakuitvoering worden op basis van deze onderzoeken steeds beter zichtbaar gemaakt en hebben tot aanpassingen op de begroting geleid. Het RHCVV stelt steeds professionelere jaarrekeningen en begrotingen op en is steeds beter in staat de feitelijke kosten te calculeren en daar verantwoording over af te leggen.

Het verbetertraject is echter nog niet afgerond. Voorzetting van dit traject bevordert de robuustheid van het RHCVV en maakt het RHCVV ook aantrekkelijker als samenwerkingspartner. Blijven investeren in de ontwikkeling van kennis en competenties van medewerkers is daarom van belang.

3.1 Aandachtspunten en aanbevelingen verdere professionalisering RHCVV

In het uitgevoerde onderzoek naar de toekomstscenario's is ook de huidige situatie geanalyseerd. Daarbij is gekeken naar organisatie, taakuitvoering, huisvesting en de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken. Daarbij zijn aandachtspunten geconstateerd, die – ongeacht de keuze voor een bepaald scenario – moeten worden opgelost. In feite gaat het om het voortzetten van het verbetertraject dat sinds 2018 is ingezet.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Zie Bijlage 1 voor een uitgebreide analyse van de aandachtspunten en de aanbevelingen op het gebied van organisatie, taakuitvoering, bedrijfsvoeringstaken en huisvesting. Hieronder worden de belangrijkste aanbevelingen benoemd.

- De toegenomen complexiteit van het digitale informatiebeheer vraagt om actuele kennis en vaardigheden van medewerkers. Bij het RHCVV is kennis en kunde nodig om (1) de gemeenten te kunnen adviseren over hun digitale informatiebeheer en (2) om overgebrachte digitale archieven duurzaam te kunnen beheren en toegankelijk te houden. Op termijn neemt het operationele werk bij het RHCVV toe, zoals begeleiden van de instroom van nieuwe archieven en het managen van de datakwaliteit (preserving).
- Er wordt vanuit de gemeenten een toenemend beroep gedaan op de adviseur digitale informatie en adviseur digitale archieven van het RHCVV. De vraag is zo groot dat inmiddels zowel de inspecteur als de adviseur digitale informatie worden ingezet om de formele en informele adviesvragen vanuit de gemeenten op te kunnen vangen. Hierbij speelt ook de kennisopbouw bij het RHCVV een rol. Voor de adviesrol is specifieke maar ook sterk uiteenlopende kennis nodig. Deze kennis is bij het RHCVV nog onvoldoende aanwezig.
- Om in te kunnen blijven spelen op veranderende gebruikersbehoeften ontwikkelt de digitale dienstverlening zich continue. Het RHCVV heeft in zijn meerjarenbeleid de verdere ontwikkeling van zijn dienstverlening niet voor niets al opgenomen als speerpunt. Om goed vorm te geven aan de digitale dienstverlening is specifieke kennis nodig op verschillende kennisgebieden. Deze kennis moet verder worden ontwikkeld.
- De inschaling van de medewerkers dienstverlening is nog niet aangepast op de gebruikelijke inschaling bij archiefdiensten (schaal 6 versus schaal 7). Herwaardering van deze functie is wenselijk, maar kan niet los worden gezien van kennis- en competentieontwikkeling.
- De topstructuur van het RHCVV is (te) smal. In de businesscase van 2018 is de adjunct-positie geschrapt, waardoor verantwoordelijkheden bij ziekte en verlof van de directeur niet zijn belegd. Ook treedt de directeur op als direct leidinggevende op voor alle medewerkers. Dit levert knelpunten op. Voeg de adjunct-archivaris weer toe aan de formatie: De smalle topstructuur van het RHCVV kan worden ondervangen door de adjunct-archivaris, die is geschrapt in 2018, weer toe te voegen aan de formatie.

Het RHCVV heeft een sobere, doelmatige begroting. Voor de taakuitvoering zijn de budgetten op enkele plaatsen beperkt te noemen. Het gaat om:

- De al genoemde businesscase uit 2018 was de aanzet om bij het RHCVV een verbetertraject in te zetten met als doel 'de basis op orde te brengen'. Het verbetertraject is echter nog niet afgerond. Rond de huidige taakuitvoering van het RHCVV zijn meerdere aandachtspunten geconstateerd. Deze staan

los van de toekomstscenario's, maar verdienen wel aandacht. Het oplossen ervan bevordert de robuustheid van het RHCVV en maakt het RHCVV ook aantrekkelijker als samenwerkingspartner.

- Het RHCVV heeft in 2019 gebruikersonderzoek uitgevoerd onder ambtenaren en bestuurders. In vervolg daarop wil het RHCVV zijn dienstverlening verder ontwikkelen en ambtenaren en bestuurders beter faciliteren. Het inrichten van scanning on demand is daarbij een belangrijke prioriteit, zeker sinds er vanwege de coronapandemie meer thuis wordt gewerkt. Ook wil het RHCVV, mede op verzoek van het bestuur, de ambtenaren beter bekend maken met het archief en bijvoorbeeld zelf zoeken/vinden van archiefstukken stimuleren. Deze beide speerpunten zijn nog niet voldoende gerealiseerd.
- Ter voorbereiding op de voorgenomen bouw van de nieuwe depotverdieping is recentelijk in kaart gebracht wat de materiële staat is van de archieven en collecties die het RHCVV beheert, en in welke mate ze doorzoekbaar zijn via het collectiebeheersysteem. De werkvoorraden liggen er sinds de oprichting van de GR in 2009. Bij het overbrengen van de archieven en collecties zijn er destijds onvoldoende afspraken gemaakt over de materiële staat en de mee te leveren metadata. Er zijn ook onvoldoende (financiële) afspraken gemaakt over het inlopen van de achterstanden. Omdat de personele capaciteit voor collectiebeheer beperkt is, ligt het tempo waarin de archieven worden omgepakt en ontsloten laag. Werkvoorraden spelen in alle toekomstscenario's een rol. Voor alle scenario's geldt dat het RHCVV niet voldoet aan de bepalingen in de Archiefwet. Voor scenario 2 en 4 komt daar bij:
 - Scenario 2: een GR die zelf werkvoorraden heeft en daar de afgelopen jaren weinig inspanning op heeft gepleegd kan worden gezien als een minder aantrekkelijke partij.
 - Scenario 4 (aansluiten bij een andere archiefdienst): de andere archiefdienst zal verlangen dat de archieven op orde zijn of binnen enige termijn op orde worden gebracht op kosten van de betreffende gemeente(n).
- Er is geen aparte kostenplaats voor digitalisering van archieven en collecties. Digitalisering vindt alleen plaats als er een 'meevaller' is binnen de kostenplaats Digitale Archivering en Digitale Dienstverlening, bestemd voor licenties en beheer van de kritische bedrijfssystemen e-depot, collectiebeheersysteem en de raadpleegomgeving op de website.
- Het acquisitiebudget is bescheiden. Vanwege capaciteitsgebrek vindt er bij het RHCVV al geruime tijd geen actieve acquisitie plaats op particuliere archieven. Hierdoor zijn er 'witte plekken' ontstaan in het verzamelbeleid. Om de bestuurlijke ambitie (het RHCVV als centrum voor lokale geschiedbeoefening) goed in te vullen, is het wenselijk het acquisitiebudget te verruimen.
- Tot nu toe worden niet alle m1 aan beheerd archief meegenomen in de financiële doorrekening per gemeente. Het gaat om de m1 voor notariële archieven, DTB-archieven en oud-rechterlijke archieven, die volgens de wettelijke verplichting wel berekend moeten worden. Correctie hiervan, via de verdeelsleutels, heeft invloed op de huidige jaarlijkse bijdragen van de gemeenten, omdat dan alle m1 in beheer worden berekend.

Als deze meters waarvoor de gemeenten wettelijk minimaal verplicht zijn worden meegerekend, dan wordt het reële tekort na de uittreding van Weesp kleiner.

- Om in te kunnen blijven spelen op veranderende gebruikersbehoeften ontwikkelt de digitale dienstverlening zich continue. Het RHCVV heeft in zijn meerjarenbeleid de verdere ontwikkeling van zijn dienstverlening niet voor niets al opgenomen als speerpunt.
- Om goed vorm te geven aan de digitale dienstverlening is specifieke kennis nodig op verschillende kennisgebieden. In eerste instantie 'dicht bij huis': integraal zoeken door alle bronnen; scanning on demand. Tegelijkertijd is het ook zaak kennis te hebben van onder meer digitale klantkunde.
- Bij de uitbreiding van de formatie op basis van de businesscase van 2018 is al rekening gehouden met het uittreden van de gemeente Weesp. Dit betekent dat er geen boventalligheid ontstaat per 2024.

3.2 Bedrijfsvoeringtaken verricht door de centrumgemeente

De centrumgemeente, Stichtse Vecht, voert voor het RHCVV meerdere bedrijfsvoeringstaken uit, zoals HR en de financiële- en salarisadministratie. Ook de rollen van functionaris gegevensbeheer en CISO worden sinds kort door de centrumgemeente ingevuld. ICT en gebouwenbeheer wordt door het RHCVV zelf uitgevoerd. In het vierde kwartaal 2021 zijn de prestatie en de kosten bij de centrumgemeente voor het RHCVV opnieuw berekend. Dit betreft:

- Herberekening onderhoudscomponent (huur van het pand).
- Actualiseren van de prestatie en uren, waarbij ook nieuwe activiteiten als CISO en FG zullen worden opgevoerd.

Op basis van deze herberekening wordt een nieuwe DVO opgesteld. Vooruitlopend op deze actualisatie zijn de bedrijfsvoeringskosten in de RHCVV-begroting per 2022 aangepast op basis van de gemiddelde bestede uren. Herberekening van de huur wordt verwerkt in begroting 2023.

3.3 Huisvesting: depotcapaciteit

Het RHCVV is gevestigd aan de Schepersweg 6E te Breukelen. Hier zijn zowel de archiefbewaarplaats, de studiezaal als de werkplekken van vaste medewerkers en vrijwilligers gesitueerd. In de businesscase van 2018 werd al gesignaleerd dat er vanaf 2024 behoefte is aan uitbreiding van de benodigde depotcapaciteit. Het uittreden van de gemeente Weesp uit de GR heeft daar geen invloed op vanwege de separate archiefbewaarplaats in Weesp.

Het RHCVV is gestart met een vooronderzoek om op de bestaande locatie een extra verdieping te bouwen. De bouw van een nieuwe verdieping wordt door de gemeente Stichtse Vecht in voorjaar 2022 berekend en verwerkt in de financiële doorrekening van het rapport. De extra verdieping zal ook iets hogere structurele kosten meebrengen voor onder meer de huur, onderhoud, schoonmaak en energieverbruik.

Een alternatief voor bouwen is het verplaatsen van een deel van de papieren archieven naar een andere, wettelijk goedgekeurde, commerciële archiefbewaarplaats. De mogelijkheden en kosten om depotcapaciteit te huren zijn nog niet onderzocht.

Huren van depotcapaciteit betekent dat archieven en collecties zullen worden verhuisd en op afstand komen te staan. Dit heeft impact op de dienstverlening van het RHCVV: de dossiers moeten bijvoorbeeld ruimer van tevoren worden aangevraagd en er moeten transporten worden georganiseerd. Digitaliseren kan deze impact verkleinen en komt bovendien de bestuurlijke ambities van het RHCVV ten goede.

De archiefbewaarplaats in Breukelen speelt een rol in de toekomstscenario's. Per scenario is daarom kort uitgewerkt welke rol de archiefbewaarplaats speelt en welke mogelijkheden er zijn.

4 Financieel

4.1 Financiële gevolgen van het uittreden van de gemeente Weesp

De uitwerking in deze paragraaf is gebaseerd op de financiële uitwerking van de senior-beleidsmedewerker Financiën van de gemeente De Bilt.

Kosten

Uitgangspunt voor de kostenanalyse is de begroting van 2024, het eerste jaar waarop Weesp geen deel meer uitmaakt van het RHCVV. De belangrijkste posten zijn huisvestingskosten en personeelskosten.

Huisvestingskosten

Het RHCVV is gevestigd in Breukelen en heeft nog een archiefbewaarpplaats en studiezaal in Weesp. De kosten in Weesp worden door de gemeente Weesp betaald en maken geen deel uit van de huisvestingskosten van het RHCVV. Door het vertrek van de gemeente Weesp komen deze archiefbewaarpplaats en studiezaal te vervallen. Dit heeft voor het RHCVV geen financieel effect op de huisvestingskosten.

Personeelskosten

Veruit de grootste kostenpost betreft de salarissen. Omdat het vertrek van Weesp al langer bekend is heeft het RHCVV de formatie al aangepast op deze situatie. De bezetting in Weesp (2 ochtenden) komt te vervallen. Dit geeft een kostenbesparing van ca. € 16.000. Verder zijn er geen besparingen op personeelskosten te verwachten, omdat de formatie van het RHCVV, zoals hierboven al aangegeven, al is berekend op basis van de drie deelnemers Stichtse Vecht, De Bilt en De Ronde Venen.

Overige kosten

De overige kosten maken nog geen 15% uit van de totale kosten. Het gaat om ca. € 175.000. Ook op deze kosten zijn geen verminderingen te verwachten.

Inkomsten

De inkomsten bestaan voornamelijk uit de structurele jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten. De verdeelsleutel is 3-delig maar het komt er grotendeels op neer dat de kosten worden verdeeld naar grootte (aantallen inwoners) van de gemeenten.

De bijdrage van de gemeente Weesp ad € 159.000 komt te vervallen. Dit bedrag is inclusief de extra bijdrage van Weesp voor het personeel in de studiezaal in Weesp (€ 16.000 euro).

Financieel effect

Aan de inkomstenkant vervalt de bijdrage van Weesp. Dit geeft als resultaat dat de andere deelnemers het verschil ad moeten bijpassen. Uitgaande van de verdeling van de kosten zoals die nu geldt, dan betekent dit dat de jaarlijkse bijdrage voor de drie blijvende gemeenten stijgt.

Conclusie financiële gevolgen uittreden

Door de uittreding van de gemeente Weesp in 2024 vallen er nauwelijks kosten weg. De bijdrage van Weesp komt wel te vervallen. Als het RHCW doorgaat met de drie deelnemers dan zullen zij een bedrag van € 156.639 moeten bijpassen om tot een sluitende begroting te komen. Deze analyse is gemaakt op basis van de huidige situatie, geen rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen, waarvan de financiële impact nog niet duidelijk is.

De geprognoseerde bijdrage per deelnemende gemeente, gebaseerd op de huidige verdeling van de kosten, is als volgt.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

	Y2022	Y2023	Y2024	Verhoging*
De Ronde Venen	334.736	337.377	387.114	49.736
De Bilt	339.361	342.733	393.258	50.526
Stichtse Vecht	498.658	502.050	576.062	74.012
Weesp	155.349	156.639	0	-156.639
	1.328.104	1.338.799	1.356.434	17.635

* De verhoging in 2024 is het effect van de uittreding van Weesp en de reguliere indexering.

In deze berekening is geen rekening gehouden met een eventuele uittredingsvergoeding die Weesp betaald. De hoogte van deze vergoeding is ten tijde van het verschijnen van het rapport nog niet bekend. Verder zal het waarschijnlijk een eenmalig bedrag zijn, waardoor het geen structureel effect zal hebben. In de financiële doorrekening van dit rapport wordt het uittredingsbedrag verrekend.

4.2 Overige relevante financiële aspecten

Ongeacht de scenario's en het uittreden van de gemeente Weesp moeten de drie gemeenten rekening houden met kosten die ze zelf zullen blijven dragen. Het gaat om:

- De gemeenten blijven de kosten dragen voor hun eigen archieven
- Inlopen van achterstanden blijft voor rekening komen van de betreffende gemeente
- Beheerkosten voor digitaal archief (in GB) komen voor rekening van de betreffende gemeente
- Ook voor de voorgenomen investering in en vervolgens de exploitatie van de archiefbewaarplaats geldt dat de kosten gedragen zullen moeten worden door de drie deelnemers.

5 Scenario's

In dit hoofdstuk zijn vier onderzochte scenario's beschreven:

5. Voorzetting van de huidige GR waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten (vier naar drie deelnemers);
6. Voorzetting van de huidige GR met vier deelnemers: er wordt een vervangende deelnemer gezocht die de plaats inneemt van Weesp;
7. Voorzetting van de huidige GR (vier naar drie deelnemers) waarbij Weesp uittreedt en de drie overgebleven gemeenten het RHCVV voortzetten in intensieve netwerksamenwerking met één of meerdere archiefdiensten;
8. Opheffen van de huidige GR en aansluiten bij andere archiefdienst.

Haalbaarheid scenario 2 en 4

Scenario 2 (toetreden van een nieuwe deelnemer) en scenario 4 (aansluiten bij een andere archiefdienst) zijn nog niet bestuurlijk verkend. Dit betekent dat er vooralsnog geen zicht is op ofwel een nieuwe deelnemer ofwel een archiefdienst (GR) die open staat voor nieuwe deelnemers. In overleg met de opdrachtgever zijn deze twee scenario's theoretisch uitgewerkt.

De financiële impact is hierdoor nog niet goed te bepalen, er geen gegevens beschikbaar van eventuele nieuwe deelnemers of fusiepartners. Per scenario is in plaats daarvan een kwalitatieve beschrijving opgenomen van te verwachten incidentele en structurele kosten.

Robuuste toekomst

De centrale vraag in het onderzoek is hoe robuust het RHCVV is na het voorgenomen vertrek van de gemeente Weesp uit de gemeenschappelijke regeling. De term 'robuust' is in overleg met de opdrachtgever vertaald naar de volgende effecten op de taakuitvoering:

- Het professioneel continueren van de kerntaken
- Het verder ontwikkelen van het digitaal informatiebeheer en de digitale dienstverlening
- Het vergroten van de zichtbaarheid in de ambtelijke organisaties van de deelnemende gemeenten (goed bestuur en goede bedrijfsvoering ambtelijke organisaties)

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

- Het vergroten van de regionale zichtbaarheid, het stimuleren van archiefbezoek en -gebruik zowel op locatie als online.
- De archiefbewaarplaats.

Wat betreft de haalbaarheid van de toekomstscenario's is gekeken naar de impact op de organisatie en de praktische consequenties. Per scenario zijn de volgende aspecten uitgewerkt:

- Impact op de organisatie
- Personeel en organisatie
- Juridische entiteit en bestuursmodel
- Eenmalige en structurele kosten (kwalitatieve indicatie).

De scenario's zijn hieronder per criterium uitgewerkt.

Effecten op de taakuitvoering	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
<p>Continuering kerntaken</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Professionele continuering van de kerntaken is in dit scenario mogelijk, op voorwaarde dat geïnvesteerd blijft worden in het al ingezette verbetertraject.</p> <p>Omdat in dit scenario geen sprake is van samenwerkingspartners moet het RHCVV alle digitale ontwikkelingen zelf volgen en opvangen. Dat kan als alle medewerkers hun taken zelfstandig en taakvolwassen uitvoeren.</p>	<p>Goed mogelijk.</p> <p>Uitbreiden biedt de mogelijkheid om verder te professionaliseren als de nieuwe deelnemer medewerkers met de gewenste kennis en competenties inbrengt. Dan kan de uitvoering van de kerntaken verstevigen.</p> <p>Als een nieuwe deelnemer deze kennis niet meebrengt, dan kan dit het ingezette verbetertraject bij het RHCVV hinderen. Een potentiële nieuwe deelnemer kan hier in de toetredingsprocedure op worden afgewezen.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Informele samenwerking (bestaande werkwijze) levert op de continuering van de kerntaken meerwaarde op als de opgedane kennis goed wordt geborgd in het RHCVV.</p> <p>De bestaande informele samenwerking bestaat merendeels uit kennisuitwisseling. Dit is een vorm van leren op het werk en ondersteunt de professionele taakuitvoering van individuele medewerkers.</p> <p>Formelere samenwerking o.b.v. een DVO betekent dat er duidelijker kan worden gestuurd op (tijdige) naleving van prestaties conform de overeengekomen eisen. Het levert ook verplichtingen op, bijvoorbeeld nakomen van DVO-afspraken bij ziekte.</p> <p>Er kan een kwalitatieve besparing worden gerealiseerd door processen en werkafspraken te expliciteren; ook kan op contractbasis of via detachering tijdelijk expertise van de ene archiefdienst worden verschoven naar de andere archiefdienst.</p> <p>Deze vorm van samenwerken is bijvoorbeeld goed mogelijk voor operationele samenwerkingsprojecten (inventariseren van archieven en collecties).</p>	<p>Goed mogelijk.</p> <p>Opgaan in een andere GR betekent dat deze andere archiefdienst gaat beschikken over meer menskracht en middelen, als de medewerkers van het RHCVV overgaan.</p> <p>De wettelijke taken van de beoogde archiefdienst zijn gelijk aan die van het RHCVV, al kan er een accentverschil in de uitvoering zijn vanwege keuzes in het meerjarenbeleid. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de archiefdienst de kerntaken professioneel zal voortzetten: als daar geen sprake van is zullen de deelnemers van het RHCVV niet willen toetreden.</p> <p>Bij toetreden moet worden gekeken naar de bovenwettelijke taken (presentatie en educatie). Niet alle archiefdiensten voeren deze uit (geen onderdeel van de opdracht).</p>

Effecten op de taakuitvoering	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
<p>Ontwikkeling digitaal informatiebeheer en digitale dienstverlening</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>De digitalisering van de gemeenten betekent ook voor het RHCVV structureel nieuw werk rond het beheren van de groeiende digitale archieven. De medewerkers van het RHCVV moeten zich nog meer dan tot nu toe gebruikelijk digitale kennis en vaardigheden eigen gaan maken. Dit 'nieuwe' werk komt <i>niet</i> in plaats van de huidige activiteiten, maar komt er bovenop.</p>	<p>Goed mogelijk.</p> <p>Met een nieuwe deelnemer in de GR neemt bij het RHCVV het structurele nieuwe werk toe dat digitalisering van gemeenten meebrengt. Ook voor de nieuwe deelnemer zullen de groeiende digitale archieven moeten worden beheerd en toegankelijk gemaakt.</p> <p>De nieuwe deelnemer zal aan willen sluiten op het e-depot van het RHCVV en advies willen afnemen op het gebied van digitaal archiefbeheer.</p> <p>De robuustheid van het RHCVV neemt alleen toe als de nieuwe deelnemer medewerkers inbrengt die beschikken over kennis en vaardigheden rond digitaal informatiebeheer en digitale dienstverlening.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Informele samenwerking kan bijdragen aan de ontwikkeling van digitaal informatiebeheer en digitale dienstverlening, zoals de al bestaande kennisuitwisseling rond e-depot, common ground en archiveren bij de bron. Zowel de directie van het RHCVV als die van RAZU geven aan de bestaande informele samenwerking rond het e-depot voort te willen zetten en uit te breiden.</p> <p>Formelere samenwerking o.b.v. een DVO Samenwerking op basis van DVO's is per definitie eindig en verstevigt het RHCVV op de langere termijn niet. Van innovatie of doorontwikkeling zal met een DVO geen sprake zijn: de contractuele afspraken zullen worden gerealiseerd, niet meer en niet minder.</p>	<p>Goed mogelijk.</p> <p>Voor dit scenario is het interessant of de beoogde archiefdienst al beschikt over een eigen e-depot en of dit meer functionaliteiten biedt dan het huidige e-depot van het RHCVV. De digital born archieven die het RHCVV al beheert in zijn e-depot zullen worden gemigreerd naar het andere e-depot, inclusief de metadata.</p> <p>Voorwaarde is dan wel dat het bestaande e-depot voldoet aan de wensen en eisen van de huidige deelnemers van het RHCVV.</p> <p>Voorwaarde is ook dat aansluiting op het e-depot juridisch mogelijk is. Dit is onder meer afhankelijk van de manier waarop is ingekocht.</p>

Effecten op de taakuitvoering	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Grotere zichtbaarheid in ambtelijke organisaties	<p>Mogelijk.</p> <p>Eenvoudige ingrepen zoals het verbeteren van de zichtbaarheid op de intranetsites van de gemeenten en het organiseren van cursussen aan ambtenaren kunnen worden gerealiseerd.</p> <p>Verbeteren van de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisaties hangt samen met het verbeteren van de dienstverlening van het RHCVV, bijvoorbeeld door scanning on demand of het verbeteren van de digitale toegang tot (bouw)dossiers. Hiervoor zijn additionele middelen nodig.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Een nieuwe deelnemer leidt niet noodzakelijkerwijs tot grotere zichtbaarheid van het RHCVV bij de ambtelijke organisaties maar zal eerder voor alle gemeenten hetzelfde blijven.</p> <p>De dienstverlening van het RHCVV kan verbeteren als de nieuwe deelnemers aanvullende kennis inbrengt op bijvoorbeeld scanning on demand.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Informele samenwerking kan tot grotere zichtbaarheid van het RHCVV in de ambtelijke organisaties leiden, omdat het RHCVV via het netwerk eenvoudig toegang tot actuele kennis over ontwikkelingen als archiving by design, de common ground en archiveren bij de bron. Deze kennis versterkt de dienstverlening vanuit het RHCVV op gebied van advisering aan de ambtelijke organisaties.</p> <p>Samenwerking op basis van een DVO leidt niet tot grotere zichtbaarheid van het RHCVV in de ambtelijke organisaties.</p>	<p>Minder goed mogelijk.</p> <p>De zichtbaarheid van het RHCVV in de ambtelijke organisaties wordt waarschijnlijk kleiner. De medewerkers van het RHCVV zullen worden opgenomen in de teams van de beoogde archiefdienst. Een herschikking van taken kan ertoe leiden dat de dienstverlening aan de gemeenten wordt belegd bij andere medewerkers, met minder specifieke kennis over de archieven en collecties. De grotere afstand tot de ambtelijke organisatie kan leiden tot minder adequate advisering over het digitaal informatiebeheer.</p> <p>Ook het ambitieniveau van de beoogde archiefdienst speelt hierbij een rol. Voor het RHCVV is dienstverlening aan de ambtelijke organisaties een speerpunt. Dit kan bij een andere archiefdienst minder het geval zijn.</p>

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Effecten op de taakuitvoering	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Vergroten regionale zichtbaarheid	<p>Mogelijk.</p> <p>De zichtbaarheid in de regio hangt samen met activiteiten die het RHCVV ontplooit, zoals lezingen, workshops en tentoonstellingen. Uitbreiding van de netwerkfunctie, zoals in scenario 3, maakt vergroten van de zichtbaarheid beter mogelijk.</p> <p>Het vergroten van het aantal gebruikersvragen kan worden gestimuleerd door ook een impuls te geven aan de digitale zichtbaarheid. Om het aantal gebruikersvragen te vergroten is verdere digitalisering van de archieven en collecties een voorwaarde.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>Een nieuwe deelnemer in de regeling zal de zichtbaarheid vergroten over een groter gebied omdat er meer archieven via het RHCVV beschikbaar komen.</p> <p>Voor archiefgebruikers betekent uitbreiding met een nieuwe deelnemer dat er meer archieven doorzoekbaar worden via hetzelfde 'loket', nL. RHCVV.</p>	<p>Mogelijk.</p> <p>De regionale zichtbaarheid van het RHCVV kan op basis van informele samenwerking worden vergroot, bijvoorbeeld door met de beide andere streekarchieven thematisch samen te werken rond tentoonstellingen, lezingen en workshops.</p>	<p>Minder goed mogelijk.</p> <p>De regionale zichtbaarheid van het RHCVV zal kleiner worden, zeker als de archiefbewaarplaats en studiezaal in Breukelen zouden worden opgeheven.</p> <p>Verhuizing kan leiden tot een afname van bezoekers vanwege langere reistijden.</p> <p>Ook de afstand tot de lokale media zal groter worden, waardoor het lokale publieksbereik verkleint.</p> <p>Ook als de archiefbewaarplaats en studiezaal in Breukelen worden ingebracht in de GR zal de naam van het RHCVV verdwijnen en verandert de huisstijl. Ook dit heeft impact op de zichtbaarheid.</p>

Effecten op de taakuitvoering	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
<p>Archiefbewaarpplaats</p>	<p>In de businesscase van 2018 werd al gesignaleerd dat er vanaf 2024 behoefte is aan uitbreiding van de benodigde depotcapaciteit.</p> <p>Het uittreden van de gemeente Weesp uit de GR heeft daar geen invloed op vanwege de eigen archiefbewaarpplaats in Weesp.</p>	<p>Over het algemeen beschikken archiefdiensten niet over (veel) vrije depotcapaciteit. Als een deelnemer een eigen archiefbewaarpplaats inbrengt, zal dit waarschijnlijk geen of onvoldoende ruimte bieden om archieven van de deelnemers van het RHCVV in te huizen. Bijbouwen van een verdieping of huren van een commerciële archiefruimte zal in dit scenario aan de orde blijven.</p> <p>Het inhuren van de archieven en collecties van de nieuwe deelnemer in Breukelen is niet goed mogelijk. De depotcapaciteit in Breukelen is vanaf 2024 niet meer toereikend voor de eigen archieven en collecties. Bijbouwen van meer dan 1 verdieping is op deze locatie niet mogelijk.</p>	<p>Informele samenwerking rond de archiefbewaarpplaats is niet mogelijk. Voor samenwerking rond de archiefbewaarpplaats (beheer en dienstverlening) wordt altijd gewerkt op basis van een DVO.</p> <p>Samenwerking op basis van DVO's is alleen mogelijk als een andere archiefdienst (tijdelijk) depotcapaciteit heeft om archieven en collecties van het RHCVV te beheren. Hier is in de regio geen sprake van.</p>	<p>In de onderhandelingen met de beoogde archiefdienst moet worden besloten of de archiefbewaarpplaats, studiezaal en kantoren in Breukelen als vastgoed worden ingebracht. Omdat archiefbewaarpplaatsen over het algemeen vol of bijna vol zitten, zal de beoogde GR vermoedelijk open staan voor handhaven van de archiefbewaarpplaats. De kosten voor de archiefbewaarpplaats in Breukelen zullen in dat geval blijven bestaan en zullen moeten worden gefinancierd door de huidige deelnemers.</p> <p>De gewenste uitbreiding van de depotcapaciteit in Breukelen kan een belangrijke rol spelen in de onderhandelingen: de beoogde partner zal op het standpunt staan dat de huidige deelnemers deze uitbreiding zelf financieren, tenzij de eigen archiefbewaarpplaats vol zit en er ook aan de kant van deze archiefdienst behoefte is aan uitbreiding van de depotcapaciteit. In dat geval zal moeten worden onderzocht of de uitbreiding in Breukelen zal worden gerealiseerd, op de locatie van de beoogde archiefdienst of op een andere plaats. De kosten zullen door de deelnemers gezamenlijk gedragen moeten worden.</p>

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Impact op de organisatie	<p>Geen impact.</p> <p>Geen organisatorische wijzigingen.</p>	<p>Tamelijk grote impact.</p> <p>De voorbereidingen vragen tijd en aandacht van directie en centrumgemeente.</p> <p>Toetreden van een deelnemer betekent organisatorische invlechting en het ontwikkelen van een nieuwe, gedeelde organisatiecultuur. Dit vraagt tijd van met name de directie.</p> <p>Toetreding brengt een tijdelijke extra belasting met zich mee van de medewerkers van het RHCVV, ook als de toetredende partij medewerkers inbrengt. Gezien de geringe personele capaciteit kan dit ten koste gaan van de taakuitvoering voor huidige deelnemers en/of het opvangen van andere ontwikkelingen.</p> <p>Ook zijn er meer werkplekken en (ICT)-faciliteiten nodig.</p>	<p>Geringe impact.</p> <p>Informele samenwerking is een voortzetting van de huidige situatie.</p> <p>Samenwerking op basis van DVO's brengt geen wijzigingen mee in de (bestuurlijke) verantwoordelijkheden.</p>	<p>Grote impact.</p> <p>Het RHCVV houdt in dit scenario op te bestaan en wordt geliquideerd conform artikel 14 van de GR RHCVV.</p> <p>In de aanloopfase naar de toetreding tot een andere archiefdienst zullen centrumgemeente en directie een aanzienlijke tijdsinvestering moeten doen: verkennen en onderhandelen met de beoogde archiefdienst enerzijds en liquideren van het RHCVV anderzijds.</p> <p>Aansluiten bij een andere archiefdienst brengt tijdelijk extra werk met zich mee. Deze werkzaamheden brengen een tijdelijke extra belasting met zich mee van de medewerkers. Gezien de geringe personele capaciteit kan dit ten koste gaan van de taakuitvoering van het RHCVV en/of het opvangen van relevante ontwikkelingen.</p> <p>De impact op het RHCVV kan worden verkleind door de extra werkzaamheden uit te laten voeren door tijdelijke medewerkers. De kosten hiervoor zullen de deelnemers zelf moeten dragen.</p>

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Personeel en organisatie	<p>Geen impact.</p> <p>De formatie van het RHCVV is op basis van de businesscase uit 2018 uitgebreid met 3 fte. Daarbij is al rekening gehouden met het uittreden van de gemeente Weesp. De formatie-uitbreiding is destijds gecalculeerd op basis van de drie blijvende deelnemers.</p> <p>Om te voorkomen dat het effect van het verbetertraject (businesscase 2018) teniet wordt gedaan, is het advies om niet te snijden in de formatie vanwege het uittreden van de gemeente Weesp. Als het bestuur dit advies overneemt zijn er geen personele consequenties.</p>	<p>Grote impact.</p> <p>Invlechten leidt mogelijk tot een herschikking van taken en samenwerken in nieuwe teams. In feite sprake is van een reorganisatie, met of zonder personele consequenties. Mogelijk moeten er gesprekken plaatsvinden met de vakbond(en) en de bestuurlijke opdrachtgevers.</p> <p>Dit kan leiden tot onrust en onzekerheid bij zowel de medewerkers van RHCVV als de instromende collega's van de nieuwe deelnemer.</p> <p>Bij de toetreding dient een nieuwe organisatie-verordening te worden opgesteld en vervolgens de financiële beheerverordeningen.</p>	<p>Geringe impact.</p> <p>Informele samenwerking heeft geen gevolgen voor personeel en organisatie, het gaat om een voortzetting van de staande praktijk.</p> <p>Als de netwerksamenwerking wordt geïntensiveerd in een DVO moet wel worden gelet op de mate van inspanning van de medewerkers van alle samenwerkingspartners. De inspanning moet effectiever zijn dan het resultaat van een afzonderlijke inspanning.</p> <p>Voor de medewerkers van het RHCVV kan samenwerken met een DVO tijdelijke detachering betekenen of samenwerking met collega's die vanuit een andere archiefdienst bij het RHCVV worden gedetacheerd. De impact daarvan op een individuele medewerker kan groot zijn: deze gaat immers op een andere locatie werken.</p>	<p>Grote impact.</p> <p>De medewerkers van het RHCVV krijgen een andere werkgever, namelijk de beoogde archiefdienst. Ze zullen, ervan uitgaand dat de nieuwe werkgever een GR is, de status van ambtenaar behouden en aangesloten blijven bij hetzelfde pensioenfonds. Ze gaan wel de cao van de andere archiefdienst volgen. Vergelijking van de cao's kan leiden tot financiële compensatie (afkoopsom).</p> <p>Functies en takenpakketten kunnen veranderen, afhankelijk van beleidsprioriteiten en organisatiekeuzes van de andere archiefdienst.</p> <p>(Gedeeltelijk) ontslag van medewerkers van het RHCVV kan een uitkomst zijn van de onderhandelingen.</p> <p>Voor de invlechting van de medewerkers van het RHCVV in een andere organisatie is het wenselijk een implementatieplan op te stellen met periodieke evaluatiemomenten.</p>

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Juridische entiteit en bestuursmodel	<p>Geen impact.</p> <p>Het RHCW blijft bestaan als gemeenschappelijke regeling. De bestuurssamenstelling wijzigt wel door het uittreden van Weesp: het bestuur wordt kleiner. De huidige deelnemers krijgen meer invloed op het beleid.</p>	<p>Matige impact.</p> <p>Het RHCW blijft bestaan als gemeenschappelijke regeling. De bestuurssamenstelling wijzigt: de nieuwe deelnemer levert een nieuw bestuurslid. De huidige deelnemers hebben daardoor minder invloed op het beleid.</p>	<p>Geen impact.</p> <p>De juridische entiteit en het bestuursmodel van het RHCW veranderen niet als het RHCW op basis van DVO's een formelere samenwerking aangaat met een andere archiefdienst.</p>	<p>Grote impact.</p> <p>Het RHCW houdt op te bestaan als gemeenschappelijke regeling. De deelnemende gemeenten treden toe tot een andere GR en blijven gemeenten als lid van het bestuur invloed houden op beleid en uitvoering. De mate van invloed hangt samen met het aantal deelnemers in de nieuwe GR.</p>

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Uitvoering bedrijfsvoeringstaken	<p>Geen impact.</p> <p>De gemeente Stichtse Vecht blijft als centrumgemeente de bedrijfsvoeringstaken uitvoeren voor het RHCVV. In hoofdstuk 4 is al aangegeven dat er een nieuwe DVO wordt opgesteld. Deze actualisatie van de bedrijfsvoeringskosten dient in dit scenario door de drie blijvende deelnemers te worden opgevangen.</p>	<p>Matige impact.</p> <p>Stichtse Vecht blijft als centrumgemeente de bedrijfsvoeringstaken uitvoeren. Een nieuwe deelnemer leidt tot incidenteel meerwerk, zoals aanpassen van de salarisadministratie, personeelssysteem en meerjarenbegroting.</p> <p>De structurele inzet vanuit de gemeente zal moeten worden herberekend.</p>	<p>Geen impact.</p> <p>Er zijn geen gevolgen voor de bedrijfsvoeringstaken.</p> <p>Het RCHVV blijft in dit scenario de bedrijfsvoeringstaken afnemen van de centrumgemeente. Ook de andere archiefdiensten zullen hun eigen bedrijfsvoering blijven voeren.</p>	<p>Grote impact.</p> <p>Opgaan in een andere archiefdienst heeft gevolgen voor de centrumgemeente.</p> <p>De taken die de centrumgemeente nu uitvoert voor het RHCVV zullen in de nieuwe situatie worden overgenomen door de beoogde archiefdienst/GR. Hiervoor dienen budgetten overgeheveld te worden. Deze zullen in onderhandelingen met de nieuwe partner moeten worden bepaald.</p> <p>Er zullen bij de centrumgemeente personele uren vrijvallen. De centrumgemeente zal zelf moeten beoordelen wat de impact is op de organisatie en of organisatieaanpassingen noodzakelijk zijn.</p>

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Eenmalige kosten	Geen	<p>Relatief groot.</p> <p>Eenmalige kosten betreffen toetredingskosten zoals het opstellen van toelatingscriteria en plannen en onderhandelingen (frictiekosten). Deze worden over het algemeen geraamd als 10% van de normale exploitatiebegroting (ervaringscijfer).</p> <p>Bij de toetreding van een nieuwe deelnemer moeten de huidige deelnemers afspraken maken over opgebouwde reserves en voorgenomen investeringen.</p>	<p>Informele samenwerking heeft geen financiële gevolgen.</p> <p>De financiële gevolgen van samenwerken op basis van DVO's zijn beperkt. Directe kosten en overheaddoorbelasting blijven gelijk; wel is er sprake van inkomsten of uitgaven die gerelateerd zijn aan de DVO.</p>	<p>Relatief groot.</p> <p>Er moet rekening worden gehouden met eenmalige frictiekosten (10% van de normale exploitatiebegroting, ervaringscijfer). Onder de frictiekosten vallen onder meer de te maken toetredingskosten (projectbegeleiding, opstellen plannen en implementatie).</p> <p>De gemeenten moeten bovendien rekening houden met eenmalige kosten die kunnen voortvloeien uit eisen die een andere archiefdienst stelt aan materiële verzorging en ontsluiting van archieven.</p> <p>Ook moet rekening worden gehouden met ICT-kosten, waaronder de migratie naar het archiefbeheersysteem van de beoogde archiefdienst.</p> <p>Als de beoogde archiefdienst niet beschikt over voldoende depotcapaciteit moet rekening worden gehouden met de bouwkosten voor de uitbreiding van de archiefbewaarplaats of het huren van capaciteit bij een commerciële archiefbewaarplaats.</p> <p>Als de beoogde archiefdienst geen e-depot heeft of als er om juridische of technische redenen niet kan worden aangesloten op dit e-depot moet rekening worden gehouden met kosten voor de implementatie van een nieuw gezamenlijk e-depot.</p>

Haalbaarheid	Scenario met drie deelnemers	Scenario met nieuwe deelnemer	Scenario netwerkpartners	Scenario naar andere GR
Structurele kosten	<p>Dit scenario brengt op zich geen structurele kosten met zich mee. Wel moet een oplossing worden gevonden voor het wegvallen van de bijdrage van de gemeente Weesp.</p> <p>De structurele jaarlijkse bijdrage van de drie blijvende gemeenten wordt hierdoor hoger.</p>	<p>In hoeverre de komst van een nieuwe deelnemer impact heeft op de structurele kosten wordt pas duidelijk na te voeren onderhandelingen over onder meer inbrengen van vastgoed en personeel.</p> <p>De gevolgen voor de meerjarenbegroting en de jaarlijkse bijdrage per deelnemer zijn daarom op dit moment nog niet te berekenen.</p>	<p>Dit scenario brengt op zich geen structurele kosten met zich mee. Wel moet een oplossing worden gevonden voor het wegvallen van de bijdrage van de gemeente Weesp.</p> <p>De structurele jaarlijkse bijdrage van de drie blijvende gemeenten wordt hierdoor hoger.</p>	<p>De jaarlijkse bijdrage per deelnemer is afhankelijk van het tarief dat de beoogde archiefdienst hanteert.</p> <p>Gewoonlijk wordt de bijdrage berekend op aantallen m1 te beheren papieren archief en inwoneraantallen per gemeente.</p> <p>Daarnaast kunnen additionele bijdragen worden gevraagd voor bijvoorbeeld het ontwikkelen en beheren van de infrastructuur voor digitaal informatiebeheer en digitale dienstverlening en/of voor erfgoededucatie.</p> <p>De gevolgen voor de meerjarenbegroting en de jaarlijkse bijdrage per deelnemer zijn daarom op dit moment nog niet te berekenen.</p>

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Samengevat bieden de effecten op de taakuitvoering en de haalbaarheidsaspecten het volgende beeld:

		Scenario 1: huidige 3 deelnemers	Scenario 2: nieuwe deelnemer	Scenario 3: informele samenwerking	Scenario 4: toetreden tot andere GR
Effecten op taakuitvoering	Voortzetting kerntaken	Mogelijk	Goed mogelijk	Mogelijk	Goed mogelijk
	Ontwikkeling digitaal informatiebeheer en dienstverlening	Mogelijk	Goed mogelijk	Mogelijk	Goed mogelijk
	Vergroten zichtbaarheid in ambtelijke organisaties	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Minder goed mogelijk
	Vergroten regionale zichtbaarheid	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Minder goed mogelijk
	Archiefbewaarplaats	Bijbouwen/bijhuren blijft noodzakelijk	Bijbouwen/bijhuren blijft noodzakelijk	Bijbouwen/bijhuren blijft noodzakelijk	Bijbouwen/bijhuren blijft noodzakelijk
Haalbaarheid	Impact op organisatie	Geen impact	Tamelijk grote impact	Geringe impact	Grote impact
	Personeel en organisatie	Geen impact	Grote impact	Geen impact	Grote impact
	Juridische entiteit en bestuursmodel	Geen impact	Matige impact	Geen impact	Grote impact
	Uitvoering bedrijfsvoeringstaken	Geen impact	Matige impact	Geen impact	Grote impact
	Eenmalige kosten	Geen	Relatief groot	Geen	Relatief groot
	Structurele kosten	Wegvallen bijdrage Weesp moet worden opgevangen	Nog niet te berekenen	Wegvallen bijdrage Weesp moet worden opgevangen	Nog niet te berekenen

Hoewel in de opdrachtformulering werd gesteld dat scenario 1 de huidige situatie beschrijft, is eerder al opgemerkt dat scenario 3 beter aansluit bij de staande praktijk. Het RHCVV werkt momenteel al nauw informeel samen met onder meer RAZU en RHCLL.

In scenario 1 zijn de effecten daarom lichter groen gekleurd. Dit om aan te geven dat invulling ervan kan, maar net iets minder goed mogelijk is dan in scenario 3.

BIJLAGE: Huidige situatie en aandachtspunten RHCVV

In het uitgevoerde onderzoek naar de toekomstscenario's is ook de huidige situatie geanalyseerd. Daarbij is gekeken naar organisatie, taakuitvoering, huisvesting en de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken. Daarbij zijn aandachtspunten geconstateerd, die – ongeacht de keuze voor een bepaald scenario – moeten worden opgelost. In feite gaat het om het voortzetten van het verbetertraject dat sinds 2018 is ingezet.

Aandachtspunten organisatie

Ondanks de formatieve uitbreiding worden bij de taakuitvoering knelpunten ervaren in de capaciteit, met name bij toezicht & advies en (digitale) dienstverlening. Hierbij speelt de impact van digitalisering van de gemeentelijke processen en de toenemende complexiteit van het digitale informatiebeheer een rol. Ook de taakvolwassenheid van medewerkers bij zowel de deelnemende gemeenten als het RHCVV is van invloed. Medewerkers beschikken niet altijd over de benodigde (digitale) kennis en competenties. Zie hiervoor ook de onderstaande uitwerking over de taakuitvoering.

Advies:

- Zet een ontwikkeltraject in:
Om de kwetsbaarheid te ondervangen is het noodzakelijk om de (digitale) kennis en vaardigheden van de medewerkers verder op peil te brengen. Hiervoor zou een ontwikkeltraject kunnen worden opgezet, waarin medewerkers door middel van na- en bijscholing op het gewenste niveau gaan opereren. Met de medewerkers moeten prestatieafspraken worden gemaakt om hun ontwikkeling te kunnen monitoren.
Als na verloop van tijd blijkt dat de gewenste ontwikkeling achterblijft kan outplacement een volgende stap zijn. Voor de vrijvallende functie kan vervolgens opnieuw worden geworven.
- Voeg de adjunct-archivaris weer toe aan de formatie:
De smalle topstructuur van het RHCVV kan worden ondervangen door de adjunct-archivaris, die is geschrapt in 2018, weer toe te voegen aan de formatie.
- Richt een geformaliseerd inhoudelijk MT in:
Om de operationele aansturing van de medewerkers evenwichtiger te verdelen, wordt er momenteel een inhoudelijk MT ingericht. Bemensing van het MT bestaat uit de directeur, de beoogde adjunct en de coördinator dienstverlening. Formalisering van taken kan leiden tot aanpassingen aan de salarisschalen van de betreffende medewerkers.

Aandachtspunten taakuitvoering

De al genoemde businesscase uit 2018 was de aanzet om bij het RHCVV een verbetertraject in te zetten met als doel 'de basis op orde te brengen'. Het verbetertraject is echter nog niet afgerond. Rond de huidige taakuitvoering van het RHCVV zijn meerdere aandachtspunten geconstateerd. Deze staan los van de toekomstscenario's, maar verdienen wel aandacht. Het oplossen ervan bevordert de robuustheid van het RHCVV en maakt het RHCVV ook aantrekkelijker als samenwerkingspartner.

Hieronder zijn achtereenvolgens uitgewerkt:

- Toezicht op het digitaal informatiebeheer bij de gemeenten
- Digitaal informatiebeheer bij het RHCVV
- E-depot (software)
- Digitalisering van archieven en collecties
- Archief- en collectiebeheer
- Verwerven particuliere archieven
- Dienstverlening
- Ontwikkeling digitale dienstverlening.

Toezicht op het digitaal informatiebeheer bij de gemeenten

Digitalisering van de werkprocessen bij gemeenten heeft zeer grote impact op het digitaal informatiebeheer bij de gemeenten zelf en op de toezichttaak van de archivaris.

De complexiteit van de gemeentelijke informatiehuishouding is de afgelopen jaren sterk toegenomen, onder meer door digitalisering van (keten)processen en de toename aan samenwerkingsverbanden waarin overheidsorganisaties participeren (en digitaal archief vormen). Daarnaast is veranderende of nieuwe wet- en regelgeving van invloed waaronder de nieuwe Archiefwet, de WOO, de AVG en auteursrecht. Tot slot spelen actuele vakinhoudelijke ontwikkelingen als de common ground, archiveren bij de bron en archiving by design.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Voor de toezichtfunctie vanuit het RHCVV betekent dit dat het accent is verschoven van toezien op de documentaire weerslag van gemeentelijke processen naar toezicht op informatiesystemen (raadinformatie, zaaksystemen, vakapplicaties,) en verschijningsvormen (databases, e-mail, sociale media, website, gelaagde objecten als CAD-tekeningen, videotulen).

De toegenomen complexiteit van het digitale informatiebeheer vraagt om andere kennis en vaardigheden van medewerkers, zowel bij de gemeenten zelf als bij het RHCVV. Bij gemeenten zijn bijvoorbeeld informatiemanagers, informatiearchitecten, recordmanagers en ICT-specialisten nodig die de informatiehuishouding gezamenlijk ontwikkelen en beheren. Bij het RHCVV is kennis en kunde nodig om (1) de gemeenten te kunnen adviseren over hun digitale informatiebeheer en (2) om overgebrachte digitale archieven duurzaam te kunnen beheren en toegankelijk te houden.

Het RHCVV constateert als toezichthouder dat de gemeenten over het algemeen nog te weinig ruimte hebben om gekwalificeerde medewerkers in te zetten voor hun eigen digitale informatiebeheer en de voorbereidingen die de gemeenten zelf moeten doen om digitaal archief over te brengen naar het e-depot van het RHCVV.

Aandachtspunten:

- Het ontbreken van de gewenste inzet vanuit de gemeenten betekent in de praktijk dat er een groter beroep wordt gedaan op de adviseur digitale informatie en adviseur digitale archieven van het RHCVV. De vraag is zo groot dat inmiddels zowel de inspecteur als de adviseur digitale informatie worden ingezet om de formele en informele adviesvragen vanuit de gemeenten op te kunnen vangen.
- Hierbij speelt ook de kennisopbouw bij het RHCVV een rol. Voor de adviesrol is specifieke maar ook sterk uiteenlopende kennis nodig, vanuit de bovengenoemde ontwikkelingen die raken aan het digitale informatiebeheer. Deze kennis is bij het RHCVV nog onvoldoende aanwezig en daarom moet ook de directeur inhoudelijk bijspringen.
- Ook de archiefinspecteur wordt voor specifieke archivistische vragen teveel betrokken bij adviesaanvragen. Dit betekent dat de functiescheiding tussen advies en toezicht bij het RHCVV niet wordt gerealiseerd.

Digitaal informatiebeheer bij het RHCVV

De digitalisering van de gemeenten betekent voor het RHCVV ook structureel nieuw werk rond het beheren van de groeiende digitale archieven. De medewerkers van het RHCVV moeten zich nog meer dan tot nu toe gebruikelijk digitale kennis en vaardigheden eigen gaan maken. Dit 'nieuwe' werk komt *niet* in plaats van de huidige activiteiten, maar komt er bovenop.

Het e-depot van het RHCVV is 2020 opgeleverd en zijn enkele gemeentelijke archieven als pilot overgebracht. Daarnaast zijn beleidskaders ontwikkeld voor onder meer de preservering van digitale archieven. Ook heeft het RHCVV in de werkgroep MDTO actief bijgedragen aan het metadataschema voor particuliere digitale archieven. Het RHCVV heeft als een van de weinige Nederlandse archiefdiensten ervaring opgedaan met ingestes van particuliere digitale archieven.

De eerstkomende periode ligt voor het RHCVV de nadruk op het inrichten van het overbrengingsproces van digitale archieven vanuit de gemeenten en advisering over hun eigen software. Het merendeel van de voorbereidende activiteiten voor het overbrengen (zoals mapping) ligt bij de gemeentelijke organisaties zelf. Aan de kant van de gemeenten is operationele inzet nodig voor de voorbereidingen die nodig zijn om de digitale archieven op orde te krijgen en over te brengen, bijvoorbeeld maken van exports uit de gemeentelijke systemen en het nalopen van zaken op volledigheid.

Op termijn neemt ook het operationele werk bij het RHCVV toe, zoals begeleiden van de instroom van nieuwe archieven en het managen van de datakwaliteit (preservering). Voorlopig is het RHCVV naast het inrichten voornamelijk op tactisch en strategisch niveau actief.

Aandachtspunten:

- Er is geen zicht op omvang van de jaarlijkse instroom van digital born archieven zal zijn vanuit de gemeenten. Om beter inzicht te krijgen zal op initiatief van het RHCVV binnenkort de monitor digitale informatie plaatsvinden bij de drie gemeenten.
- Zoals hierboven al opgemerkt moet ook aan de kant van de gemeenten capaciteit worden toegewezen om de voorbereidende activiteiten uit te voeren. Over het algemeen wordt er nu te weinig capaciteit ingezet, of op een te laag niveau.

E-depot (software)

De gekozen softwareoplossing voor het e-depot van het RHCVV heeft beperkte functionaliteiten, maar biedt voldoende mogelijkheden om de groeiende digitale archieven van de drie gemeenten te beheren.

Aandachtspunt:

- Voor een toekomstige ontwikkeling van een e-depot op basis van ontwikkelingen als de common ground en archiveren bij de bron lijkt de huidige e-depotoplossing minder geschikt. Het RHCVV voert de komende periode daarom een tweesporenbeleid. Het huidige e-depot van De Ree wordt in orde gemaakt voor informatie die op korte termijn overgebracht moet worden. Tegelijkertijd worden in samenwerking met onder andere het Regionaal Archief Rivierenland (RAR), Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU), het Waterlands Archief en het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard toekomstige e-depotoplossingen onderzocht.

Digitalisering van archieven en collecties

Van de archieven en collecties die het RHCVV in beheer heeft zijn tot nu toe de genealogische en notariële bronnen en de bouwdoSSIERS gedigitaliseerd – samen geschat op niet meer dan 5% van de gehele collectie. Gezien de ambitie om de zowel de dienstverlening aan ambtenaren te verbeteren als het gebruik van de archieven te vergroten, is digitalisering een voorwaarde. Gebruikers verwachten dat archieven online beschikbaar zijn en 24x7 kunnen worden geraadpleegd.

Aandachtspunten:

- Digitalisering vindt alleen plaats als er een 'meevaller' is binnen de kostenplaats Digitale Archivering en Digitale Dienstverlening, bestemd voor licenties en beheer van de kritische bedrijfssystemen e-depot, collectiebeheersysteem en de raadpleegomgeving op de website.
- Er is een knelpunt in de capaciteit om digitale scans toegankelijk te maken en te uploaden. Dit heeft geresulteerd in een werkvoorraad aan scans, wat betekent dat gedigitaliseerde archieven nog niet online toegankelijk zijn en niet kunnen worden gebruikt.

Archief- en collectiebeheer

Ter voorbereiding op de voorgenomen bouw van de nieuwe depotverdieping is recentelijk in kaart gebracht wat de materiële staat is van de archieven en collecties die het RHCVV beheert, en in welke mate ze doorzoekbaar zijn via het collectiebeheersysteem. De twee onderstaande tabellen zijn uit dit interne onderzoek overgenomen. Ze geven inzicht in de werkvoorraden per gemeente en de berekende benodigde capaciteit om ze te verwerken.

Tabel 1. Overzicht aantal meter archief om te pakken per gemeente, met arbeidsureninschatting (peildatum 1-8-2021). De aantallen zijn inclusief de opgenomen particuliere archieven.

Gemeente	Aantal meters om te pakken	Benodigde uren
DB	638	5.104
DRV	781	6.248
SV	855	6.840

Tabel 2. Overzicht aantal meter archief dat nog beschrijvend geïnventariseerd dient te worden, met arbeidsureninschatting (peildatum 1-8-2021).

Gemeente	Aantal meters totaal	Aantal meters met beschrijvende inventaris	Aantal meters te inventariseren	Benodigde uren
DB	804 ^[1]	641	163	3.912
DRV	949	507	442	10.608
SV	1118 ^[2]	953	165	3.960

Noot 1. Bouwvergunningenarchieven De Bilt en Maartensdijk zijn nog niet in deze berekening opgenomen, omdat deze archieven nog niet formeel zijn overgebracht.

Noot 2. Archief gemeente Maarssen 1990-1999

Aandachtspunt:

- De werkvoorraden liggen er sinds de oprichting van de GR in 2009. Bij het overbrengen van de archieven en collecties zijn er destijds onvoldoende afspraken gemaakt over de materiële staat en de mee te leveren metadata. Er zijn ook onvoldoende (financiële) afspraken gemaakt over het inlopen van de achterstanden. Omdat de personele capaciteit voor collectiebeheer beperkt is, ligt het tempo waarin de archieven worden omgepakt en ontsloten laag.
- Tot nu toe worden niet alle m1 aan beheerd archief meegenomen in de financiële doorrekening per gemeente. De m1 voor notariële archieven, DTB-archieven en oud-rechterlijke archieven, die volgens de wettelijke verplichting wel berekend moeten worden, worden niet doorberekend. Correctie hiervan, via de verdeelsleutels, heeft invloed op de huidige jaarlijkse bijdragen van de gemeenten, omdat dan alle m1 in beheer worden berekend. Als deze meters waarvoor de gemeenten wettelijk minimaal verplicht zijn worden meegerekend, dan wordt het reële tekort na de uittreding van Weesp kleiner.
- De werkvoorraden zijn niet toegankelijk voor historisch geïnteresseerden en daarmee onzichtbaar.

Werkvoorraden spelen in alle toekomstscenario's een rol. Voor alle scenario's geldt dat het RHCVV niet voldoet aan de bepalingen in de Archiefwet. Voor scenario 2 en 4 komt daar bij:

- Scenario 2: een GR die zelf werkvoorraden heeft en daar de afgelopen jaren weinig inspanning op heeft gepleegd kan worden gezien als een minder aantrekkelijke partij.
- Scenario 4 (aansluiten bij een andere archiefdienst): de andere archiefdienst zal verlangen dat de archieven op orde zijn of binnen enige termijn op orde worden gebracht op kosten van de betreffende gemeente(n).

Verwerven particuliere archieven

Voor het verzamelbeleid rond particuliere archieven heeft het RHCVV in 2019 een acquisitieprofiel opgesteld om te zien welke lacunes er zijn in de collectie om een goede weerspiegeling te bewaren van de regio.

Aandachtspunt:

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

- Er vindt bij het RHCVV echter geen actieve acquisitie plaats op particuliere archieven omdat er geen capaciteit is.
- De bestuurlijke ambitie om het centrum te zijn voor lokale geschiedbeoefening wordt hierdoor niet goed gerealiseerd:
- Omdat de acquisitie langdurig stil ligt ontstaan er 'witte plekken' in het verzamelbeleid.

Dienstverlening

De dienstverlening van het RHCVV vindt nog grotendeels plaats op basis van het beschikbaarstellen van papieren archieven: zoals hierboven al aangegeven is slechts 5% van alle archieven en collecties digitaal in te zien.

Aandachtspunten:

- Met name rond bouwdoossiers worden knelpunten ervaren. De bouwdoossiers van De Bilt en De Ronde Venen zijn nog niet online raadpleegbaar terwijl de vraag naar bouwdoossiers groot is, ook vanuit de ambtelijke organisaties.
- Bij het schonen, ordenen van de bouwdoossiers De Bilt zijn discrepanties opgetreden in de analoge en gedigitaliseerde bouwdoossiers en is de kwaliteit van de scans zijn niet altijd voldoende voor online raadpleging. Het RHCVV en De Bilt hebben contact hoe dit op te lossen.
- De Ronde Venen heeft zijn bouwdoossiers nog niet gescand en heeft vooralsnog aangegeven de papieren dossiers in 2022 te zullen overbrengen en de dienstverlening op de papieren dossiers te willen laten plaatsvinden. Dit betekent een extra belasting voor de medewerkers bij het RHCVV en levert knelpunten op in de dienstverlening, omdat hier in de formatie nog geen rekening mee is gehouden. De kans bestaat dat de bouwdoossiers minder zullen worden geraadpleegd door ambtenaren, vanwege reistijd naar Breukelen. Het RHCVV en De Ronde Venen zijn in gesprek over mogelijke oplossingen voorafgaand aan overbrenging.
- Het RHCVV heeft in 2019 gebruikersonderzoek uitgevoerd onder ambtenaren en bestuurders. In vervolg daarop wil het RHCVV zijn dienstverlening verder ontwikkelen en ambtenaren en bestuurders beter faciliteren. Het inrichten van scanning on demand is daarbij een belangrijke prioriteit, zeker sinds er vanwege de coronapandemie meer thuis wordt gewerkt. Ook wil het RHCVV, mede op verzoek van het bestuur, de ambtenaren beter bekend maken met het archief en bijvoorbeeld zelf zoeken/vinden van archiefstukken stimuleren. Deze beide speerpunten zijn nog niet voldoende gerealiseerd door het ontbreken van mensen en middelen.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

Ontwikkeling digitale dienstverlening

Om in te kunnen blijven spelen op veranderende gebruikersbehoeften ontwikkelt de digitale dienstverlening zich continue. Het RHCW heeft in zijn meerjarenbeleid de verdere ontwikkeling van zijn dienstverlening niet voor niets al opgenomen als speerpunt.

Om goed vorm te geven aan de digitale dienstverlening is specifieke kennis nodig op verschillende kennisgebieden. In eerste instantie 'dicht bij huis': integraal zoeken door alle bronnen; scanning on demand. Tegelijkertijd is het ook zaak kennis te hebben van onder meer digitale klantkunde.

Aandachtspunt:

- De inschaling van de medewerkers dienstverlening is nog niet aangepast op de gebruikelijke inschaling bij archiefdiensten (schaal 6 versus schaal 7). Herwaardering van deze functie is wenselijk, maar kan niet los worden gezien van de benodigde kennis en kunde waarover medewerkers zouden moeten beschikken en waarover ze feitelijk beschikken.

BIJLAGE: Schets voorbereidingen toetredingsprocedure nieuwe deelnemer

Hieronder is op hoofdlijnen uitgewerkt welke voorbereidingen er nodig zijn om een nieuwe deelnemer te vinden die wil toetreden tot het RHCVV. Deze uitwerking hoort bij scenario 2 (uitbreiden met nieuwe deelnemer).

Vorbereidende stappen: verkenningen

Het bestuur van het RHCVV heeft tot nu toe nog niet verkend of er gemeentelijke archiefdiensten zijn die geïnteresseerd zijn in toetreding tot de GR. Er zijn nog geen concrete geïnteresseerde partijen in zicht. De gemeente Zeist wordt genoemd als potentiële kandidaat, omdat deze gemeente zijn archieven nog zelf beheert. Het is echter niet bekend of Zeist belangstelling heeft. In het onderzoek naar mogelijke samenwerkingspartners dat RHCVV in 2018 zelf heeft gedaan, zijn de gemeenten Woerden, Hilversum en Gooise Meren benaderd en vervolgens afgevalen als potentiële deelnemer.

Vorbereidende stappen: gerichte onderzoeken

Ter voorbereiding op een principebesluit tot toetreding van een nieuwe deelnemer is wederzijds verkennend onderzoek gewenst. Dit betreft in ieder geval:

- De budgetten. Het uitgangspunt is in de regel dat toetreding tot de GR budget-neutraal is.
- Gemeentelijke doorbelastingen (bijvoorbeeld overhead) dienen te worden onderzocht.
- Bepalen van taken die worden overgedragen aan de GR RHCVV. Het ligt in de rede dat archieftaken (kerntaken) overgaan; voor de bedrijfsvoeringtaken is onderzoek gewenst.
- Bepalen welke medewerkers (aantallen fte) zullen overgaan. Ook hierbij geldt dat het in de rede ligt dat medewerkers die archieftaken uitvoeren overgaan naar de GR en dat voor medewerkers die de bedrijfsvoeringstaken uitvoeren onderzoek nodig is. Bij overname van personeel moet er aan de kant van de beoogde deelnemer bereidheid zijn tot aansluiting op het functiehuis en de rechtspositie van het RHCVV.
- Bepalen of vastgoed wordt ingebracht. Dit speelt als de gemeente beschikt over een eigen archiefbewaarplaats (zoals bij de gemeente Weesp het geval was).
- Onderzoek naar eventueel lopende DVO's die de beoogde nieuwe deelnemer heeft afgesloten. Deze kunnen van rechtswege niet overgaan naar het RHCVV. Er zullen daarom met de eventuele DVO-partners besprekingen dienen te worden gevoerd om nieuwe DVO's met het RHCVV op te stellen.

BRIGIT HOOMANS INFORMATIE ADVIES

De huidige DVO-partners van een beoogde nieuwe deelnemer kunnen ook het aanbod krijgen toe te treden. In dit geval zullen alleen taken worden ingebracht, geen personele capaciteit.

- Bestaande achterstanden met betrekking tot archieven en collecties, en de financiële consequenties daarvan. De toetredende gemeente moet inzichtelijk maken wat de omvang is van zijn archieven en collecties en in welke staat deze zich bevinden (nulmeting voor financieringsgrondslag). Verwerken van werkvoorraden en eventueel noodzakelijke aanpassingen om te voldoen aan de eisen die RHCVV stelt, komen ten laste van de toetredende gemeente.
- Hetzelfde geldt voor de staat van *particuliere* archieven in beheer bij de gemeentelijke archiefdienst.

De beoogde deelnemer moet daarnaast willen instemmen met:

- De te leveren structurele financiële bijdrage voor beheer en beschikbaarstelling van zijn archieven en collecties, zowel analoog als digitaal. Voor de berekening van deze bijdrage gelden de tarieven van het RHCVV.
- Bereidheid tot het volgen van beleidskeuzes en taakuitvoering van het RHCVV. De streekarchivaris van het RHCVV wordt in principe de archivaris van de toetredende deelnemer. Als die deelnemer al een archivaris heeft moeten er afspraken worden gemaakt.
- Bereidheid om aan te sluiten op huisstijl, bedrijfsvoering en voorzieningen van het RHCVV, waaronder gebruik van de software voor beheer, ontsluiting en beschikbaarstelling van archieven en collecties.

Een intredende deelnemer zal het RHCVV ook om informatie vragen, waaronder financiën, depotcapaciteit en werkvoorraden. Deze zal op het standpunt staan dat de huidige deelnemers zelf de kosten dragen voor het op orde brengen van de werkvoorraden.

Toetredingsprocedure / tijdsspanne

Na het doorlopen van de onderzoeksfase kan de toetredingsprocedure starten. Op basis van de vigerende gemeenschappelijke regeling RHCVV kan een nieuwe deelnemer toetreden als 2/3 van de zittende deelnemers instemt.

Gebaseerd op eerdere ervaringen van bijvoorbeeld het RAZU is de inschatting dat het doorlopen van bovengenoemde voorbereidingen tenminste anderhalf jaar kan gaan duren, zodra een geïnteresseerde nieuwe deelnemer is gevonden en het principebesluit tot deelname is voorbereid. De mate waarin directie en centrumgemeente capaciteit kunnen leveren zijn hierbij bepalende factoren. Daarna volgt nog de besluitvorming in raad en college van de drie deelnemers en aan de kant van de nieuwe intreder.